

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Економічна теорія»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 187 Деревообробні та меблеві технології
Освітня програма «Деревообробні та меблеві технології»
Рік навчання 3, семестр V
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

к.е.н., доцент Гуща Інна Олександрівна
inessa.guscha@gmail.com
i.guscha@nubip.edu.ua
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1529>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найважливішим завданням будь-якого суспільства – задоволення потреб людей. Потреби дуже різноманітні, постійно змінюються і не завжди можуть бути задоволені тими засобами, які існують у природі. Більшість корисних речей потрібно виготовляти. Жодне суспільство не може обійтися без виробництва предметів для підтримки свого існування. Будь-яке виробництво потребує ресурсів, кількість яких у природі обмежена і не достатня для задоволення всіх потреб. *Завданням економіки* – визначити, як потрібно ефективно використовувати обмежені ресурси, щоб максимально задовольнити необмежені потреби. Основою пізнання економіки є *політекономія (економічна теорія)* – дисципліна, що формує систему знань про економічний вибір суб'єктів економіки за умов обмежених виробничих ресурсів і безмежних потреб у різних соціально-економічних системах.

Перевагами вивчення дисципліни є надання студентам глибоких теоретичних знань з проблем функціонування економіки, комплексне вивчення економічної системи, ґрунтовне пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів у задоволенні людських потреб, що невпинно зростають. А також з'ясуванні ролі економічної теорії у формуванні економічної політики та економічному регулюванні, засвоєнні методології економічних досліджень для розуміння тих ринкових перетворень, які відбуваються у національній економіці та вироблення вміння здійснювати економічний аналіз й практичні висновки.

Завдання вивчення дисципліни полягає у: обґрунтуванні загальних основи економічного життя суспільства; розкритті закономірностей розвитку суспільного виробництва; з'ясуванні механізму дії економічних законів і механізм використання їх людьми в процесі господарської діяльності; визначенні суттєві риси основних соціально-економічних систем та напрямки їх еволюції; ролі економічної теорії у розробленні шляхів ринкової трансформації національної економіки.

У процесі вивчення дисципліни політекономії (економічної теорії) студенти повинні вільно володіти економічною термінологією, понятійним апаратом і категоріями дисципліни у процесі їх дискусійного обговорення; застосовувати методологію і методи економічної теорії до аналізу певних економічних процесів і явищ; вміти робити узагальнення і висновки та давати порівняльні характеристики різних поглядів і концепцій, які мають місце у сучасній економічній теорії; творчо використовувати теоретичні положення для аналізу конкретних ринкових ситуацій, формувати власний погляд на інформацію, критичне ставлення до неї; вміти давати власну науково-обґрунтовану оцінку будь-якого економічного явища; застосовувати набуті знання в повсякденній діяльності; оцінювати найважливіші економічні події та явища;

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з двох навчальних змістових модулів, а саме: – навчального змістового модуля № 1 «Загальні засади економічного розвитку суспільства». – навчального змістового модуля № 2 «Мікро та макроекономіка». Кожен з модулів є логічно завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якого передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ практичні)	Результати навчання	Завдання	Оці- нюван- ня
1 семестр				
Модуль 1. Загальні засади економічного розвитку суспільства				
Тема 1. Економічна теорія як наука	1/1	Сформовано уявлення студентів про особливості становлення та етапи розвитку економічної теорії; про предмет економічної науки, методи та функції у процесі еволюційного розвитку суспільства.	Тести, питання	8
Тема 2. Рушійні сили економічного розвитку	1/1	Знати суть та структуру економічних потреб та інтересів суспільства. Усвідомлювати діалектику взаємозв'язку та суперечності інтересів економічних суб'єктів та форми їх розв'язання. Дослідити суспільне виробництво, ознайомитися з факторами виробництва та їх взаємодією. Вміти розраховувати показники економічної ефективності використання ресурсів. Вміти аналізувати криву виробничих можливостей.	Тести, питання. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	8
Тема 3. Економічні	1/1	Знати сутність, основні структурні елементи та типи економічної системи, охарактеризувати	Тести, питання.	4

системи суспільства		сучасні моделі регульованої ринкової економіки. Проаналізувати формаційний та цивілізаційний підходи до класифікації економічних систем.	Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	
Тема 4. Відносини власності в економічній системі	1/1	Знати сутність власності, економічний зміст і право власності, суб'єкти та об'єкти власності, типи, види і форми власності. Володіти знаннями еволюції форм власності. Знати основні тенденції розвитку власності, форми власності в Україні.	Тести, питання. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Самостійна робота 1				10
Тема 5. Форми організації суспільного виробництва.	1/1	Знати генезис форм господарства, їх риси. Знати суперечності товарного виробництва. Дослідити поняття товар та його властивості. Дослідити теорії вартості та їх різновиди. Знати закон вартості. Вміти розраховувати показники ефективності виробництва	Тести, питання, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Тема 6. Сутність і еволюція грошей	1/1	Дослідити походження, знати зміст та функції грошей, еволюцію грошових систем та закон грошового обігу. Обґрунтувати причини виникнення, форми, типи, рівні і наслідки інфляції та дефляції. Вміти розраховувати показники інфляції.	Тести, питання, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Тема 7. Ринок і механізм його функціонування.	1/1	Знати сутність і особливості попиту, пропозиції, закону попиту та пропозиції. Сформувати знання про ціну. З'ясувати умови забезпечення ринкової рівноваги, причини і наслідки її порушення. Володіти знаннями сутності конкуренції, її форм, методів конкурентної боротьби.	Тести, питання, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Тема 8. Ринкова інфраструктура	1/1	Знати поняття ринкової інфраструктури та її основні елементи. Володіти знаннями про біржі, банки та їх місце в ринковій економіці. Розуміти як функціонує банківська система України та проблеми її формування.	Тести, питання, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Самостійна робота 2				10
Модульна контрольна робота 1 (тести, питання, розв. задач. (в.т.ч. в elearn))				60
Разом за модулем 1	8/8			100
Модуль 2. Мікро- і макроекономіка				
Тема 9. Підприємництво і підприємство (фірма) в ринковій економіці.	1/1	З'ясувати форми і види підприємств за різними класифікаційними ознаками. Знати структуру капіталу та особливості його обігу і кругообігу. Знати показники ефективності використання основного та обігового капіталу. Знати економічну сутність домогосподарств, їх доходи та розподіл.	Тести, питання. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	8
Тема 10. Витрати виробництва і прибуток	1/1	Знати сутність та структуру витрат виробництва. Усвідомлювати особливості витрат виробництва у короткостроковому та довгостроковому періодах. Знати суть собівартості продукції, її види та структура, шляхи зниження собівартості. Розуміти суть прибутку, види й форми прибутку та його розподіл.	Тести, розв. задач, питання. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Тема 11. Особливості підприємництва в агропромислово му комплексі	1/1	Розуміти сутність сільськогосподарського виробництва, аграрних відносин, земельних відносин. Знати форми власності на землю і форми землекористування. Володіти знаннями рентних відносин, ренти і орендної плати. Знати види ренти. Вміти розраховувати ціну землі. Володіти знаннями агропромислової інтеграції та її формами.	Тести, задачі, питання, Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Самостійна робота 3				10
Тема 12. Відтворення і економічне зростання на макrorівні	1/1	Знати сутність суспільного відтворення та його види. Знати суть, типи та фактори економічного зростання. Володіти знаннями нагромадження та інвестицій. Знати суть та особливості розрахунку ВВП, ВВП, ЧНП, НД, ОД і ДКВ. Вміти	Тести, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4

		розраховувати номінальні та реальні макроекономічні показники. Усвідомлювати проблеми економічного зростання в Україні.		
Тема 13. Циклічність – загальна закономірність ринкової економіки.	1/1	Знати види та характеристики економічних циклів. Види та особливості економічних криз та сучасних економічних циклів. Володіти знаннями безробіття і зайнятості населення. Знати види безробіття.	Тести, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Тема 14. Доходи населення.	1/1	Знати сутність доходів населення, їх види та джерела формування. Знати сутність заробітної плати, форми, види і системи зарплати. Розуміти процес індексації доходів населення. Вміти аналізувати сукупний сімейний дохід та пенсійне забезпечення. Знати процес формування сімейного бюджету та структуру використання сімейних доходів.	Тести, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Тема 15. Фінансово-кредитна система.	1/1	Знати зміст, структуру та функції фінансів. Знати структуру фінансової системи країни. Усвідомлювати проблеми збалансування державного бюджету. Знати види податків. Вміти інтерпретувати криву Лаффера. Знати форми та функції кредиту. Володіти знаннями щодо структури кредитної системи держави.	Тести, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	4
Тема 16. Економічна роль держави в ринковій економіці.	-	Усвідомлювати необхідність і межі державного регулювання ринкової економіки. Знати економічні функції держави, форми, інструменти та методи державного регулювання економіки.	Тести, розв. задач. Викон. с.р. (в.т.ч. в elearn)	8
Самостійна робота 4				10
Модульна контрольна робота 2 (тести, питання, розв. задач. (в.т.ч. в elearn))				60
Разом за модулем 2	7/7			100
Усього годин	15/15			100
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20). Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватися індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	зараховано
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Основна

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: у 2-х кн.: Кн. 1: Вступ до аналітичної економії; Макроекономіка: підручник / за ред. С.М. Панчишина, П.І. Островерха. - 2-е видання. - К.: Знання, 2013. - 615 с.

2. А.У. Уразов, І.В. Саух, О.І. Вікарчук. Основи економічної теорії. Навчальний посібник" / А.У. Уразов, І.В. Саух, О.І. Вікарчук. – К.: Центр учбової літератури. 2017. – 312 с.

3. Базилінська, О.Я. Макроекономіка [Електронний ресурс]: підручник для ст-тів ВНЗ / О. Я. Базилінська. - К.: Центр навч. літ, 2011. – 356 с.
4. Білецька, Л.В. Економічна теорія (Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка): підручник для ст-тів ВНЗ / Л.В. Білецька, О.В. Білецький, В.І. Савіч. – К.: Центр учбової літератури. 2017. - 664 с.
5. Гойчук О.І. Економічна теорія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів 1У рівня акредитації./ О.І. Гойчук, Т.І.Побережець, Н.К.Болгарова, М.П.Талавири. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 476 с.
6. Економічна теорія: політекономія: практикум: навч. посіб. / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2013. – 494 с.
7. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 9-ме вид., переробл. і доповн.– К., Знання, 2014. – 710 с.
8. Економіка: теорія і практика. Підручник. / Галушка З.І., Поченчук Г.М. М.: Чернівці: Чернів. нац. ун-т. - 2020. 232с.
9. Економічна теорія. Підручник / Николай Соколов, Николай Горлач, Владимир Гущенко, Николай Крымов, Мария Жиленкова. - К.: Центр навч. літ., 2019. - 532 с.
10. Економічна теорія. Політекономія: навчальний посібник / А. Сирко. - К.: Центр навч. літ., 2019. - 448 с.
11. Економічна теорія. Практикум / А. Базиліюк, Ж. Дерий, В. Концева. К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 312с.
12. І.В. Кокарєв. Основи економічної теорії. Курс лекцій / І.В. Кокарєв. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 220 с.
13. Кухар О. В. Історія економіки та економічної думки: навч. посібник / О. В. Кухар. - К.: Центр навч. літ., 2015. - 326 с.
14. Мацелюх Н. П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань: навч. посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко. - 2-ге вид., перероб. та доп. - К.: Центр учб. літ., 2016. - 226 с.
15. Макроекономіка: базовий курс [Електронний ресурс]: навч. посіб. / [проф. І.Й. Малий, проф. І.Ф. Радіонова, доц. Т.Ф. Куценко, доц. Н.В. Федірко та ін.] - К.: КНЕУ, 2016. - 254с. 6.
16. Мацелюх Н.П. Основи економічної науки. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2020. - 324 с.
17. Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка. Навчальний посібник / Мацелюх Н.П, Максименко І. К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 328 с.
18. Основи економічної теорії / Анатолий Уразов, Ирина Саух, Ольга Викарчук. К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 312с.
19. Основи економічної науки: навч. посібник для самост. підгот. до курсов. екзамену та комплекс. держ. екзамену з економ. теорії / Н. П. Мацелюх [та ін.]; Нац. ун-т держ. податкової служби України. - К.: Центр учб. літ., 2015. - 324 с.
20. Пушкаренко П.І. Економічна теорія. Модульний курс: підручник. Суми: Університетська книга, 2015. - 384 с.
21. Таранюк Л. М. Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник / Л. М. Таранюк. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія-1», 2016. - 278 с.
22. Чепінога В.Г. Економічна теорія : підручник / В.Г. Чепінога В.Г. – К. : Юрінком Інтер, 2011. – 656 с.
23. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки: сучасні економічні теорії Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 280 с.